

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/54/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2310215853
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2310215853.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkyň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: V. M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov - matka: R. N. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. D. S. XXX, zastúpená: JUDr. Andrej Gara, advokát so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, a otec: V. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. D. S. XX, za účasti Okresnej prokuratúry Galanta, v konaní o návrhu otca na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca proti uzneseniu Okresného súdu Galanta č.k. 16P/204/2010-809 zo dňa 13. decembra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým zakázal otcovi styk s maloletým V. M. H., nar. XX.XX.XXXX a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Rozhodnutie odôvodnil s použitím § 324 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, § 325 ods. 1 a ods. 2, § 329 ods. 1, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP), § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (CMP), čl. 5, § 25 ods. 3 Zákona o rodine a vecne tým, že súd sa po oboznámení s návrhom matky maloletého dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia a po posúdení všetkých predložených dokladov a skutočností zistených zo spisových materiálov mal za dostatočne osvedčené, že je potrebné nariadiť neodkladné opatrenie, nakoľko od poslednej úpravy styku neodkladným (predbežným) opatrením sa zdravotný stav maloletého opätovne zhoršil, pričom počas jeho hospitalizácie na Klinike detskej psychiatrie Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava sa potvrdila aj nová diagnóza, a to Aspergerov syndróm. Trpí však aj ďalšími diagnózami, a to konkrétne Adaptačnými poruchami, Inou vývinovou poruchou školských zručností a Zmenou rodinných vzťahov v detstve. Súd dňa 09.12.2016 vypočul maloletého, ktorý sa vyjadril tak, že sa s otcom stretávať nechce. Odmieta ho a bojí sa, že mu alebo jeho rodine ublíži. Napriek tomu, že sa styk v konečnom dôsledku ani v súčasnosti nerealizuje v zmysle uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.02.2015, č.k. 11CoP/13/2015-460 nariadeného neodkladného opatrenia, keďže otec maloletého nekontaktuje, maloletý prežíva strach a úzkosť už pri myšlienke, že sa bude musieť stretnúť so svojim otcom. Zmení sa jeho správanie, začne byť agresívny, schováva sa v skrini, z ktorej odmieta vyjsť. Súd v konaní vo veciach starostlivosti o maloleté dieťa vždy sleduje záujem maloletého dieťaťa, zohľadňuje okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a vždy prihliada na názor maloletého dieťaťa. S poukazom na uvedené skutočnosti, vychádzajúc z psychologických a psychiatrických správ a zohľadňujúc želanie maloletého dieťaťa, súd dospel k záveru, že je potrebné neodkladným opatrením dočasne zakázať styk otca s maloletým dieťaťom. Je nevyhnutne potrebné, aby sa maloletý upokojil a aby sa stabilizoval jeho zdravotný stav, nakoľko existuje reálna obava, že naplní svoje suicidálne myšlienky. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že pri rozhodovaní

neskúmal príčiny, ktoré viedli k vzniku tejto situácie, ale zohľadnil len aktuálny nepriaznivý psychický stav maloletého dieťaťa.

2. Záverom uviedol, že súd apeluje na rodičov, aby v záujme minimalizovania traumatizácie maloletého dieťaťa vykonali maximum pre zlepšenie ich vzájomných vzťahov a komunikácie. Rodičia dieťaťa by si mali uvedomiť, že v najlepšom záujme dieťaťa je, aby žilo v harmonickej rodine súčasne s oboma rodičmi, v prostredí lásky a bezkonfliktnosti. Keďže rodičia už dieťaťu rozpadom ich vzťahu zobrali túto možnosť harmonickej rodiny, mali by mať aspoň toľko zodpovednosti voči svojmu dieťaťu, aby ho naďalej nevystavovali ich napätým vzťahom, nezaťahovali tak dieťa do svojich vzájomných konfliktov a nevystavovali tak svoje dieťa zbytočne obrovskému stresu a napätiu. V danej veci je zrejmé, že dieťa je takémuto stavu vystavené a má to veľmi vážny negatívny psychický dopad pre dieťa, pričom nemožno vylúčiť, že sa následky tohto stavu stanú trvalé a nezvratné.

3. Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletého. Poukázal na to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol okresnému súdu doručený 02.12.2016 a napriek tomu, že na deň 09.12.2016 bol súdom určený termín výsluchu u maloletého, ktorého sa zúčastnil (aj keď doteraz nebol súdom informovaný, konkrétne k akému návrhu) spolu s matkou maloletého a jej právnym zástupcom, maloletým, kolíznym opatrovníkom a prokurátorkou Okresnej prokuratúry Galanta. Matkou pripojené listiny k návrhu mu boli doručené spolu s uznesením. V súvislosti s právnou problematikou určenia styku s maloletým považoval za potrebné poukázať na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11CoP/13/2015 zo dňa 27.02.2015. Týmto rozhodnutím má určené právo sa s maloletým stretnúť každú prvú sobotu v mesiaci 2 hodiny a tento styk sa dodnes ani raz nezrealizoval. Návrh na výkon rozhodnutia doručil súdu ešte 15.04.2016, ale súd je v tomto konaní nečinný. Napriek tvrdeniam uvádzaným v návrhu matka zámerne opomenula uviesť, že proti rozhodnutiu krajského súdu podala dovolanie na Najvyšší súd SR a túto skutočnosť využila na to, že oddiaľovala možnosť styku na základe právoplatného rozhodnutia krajského súdu. Najvyšší súd odvolanie odmietol uznesením sp. zn. 2 Cdo 222/2015 zo dňa 17.12.2015. Toto uznesenie mu bolo doručené 01.02.2016. Po doručení vyššie citovaného uznesenia krajského súdu sa chcel so synom stretnúť každú prvú sobotu nasledujúcich mesiacov, ale matka právoplatné rozhodnutie súdu nerešpektovala a odignorovala. Z toho dôvodu podal návrh na okresný súd na výkon rozhodnutia. Nemožnosť realizácie styku so synom riešili na okresnom súde v konaniach vedených pod sp. zn. 8Em/2/2013, sp. zn. 16Em/1/2015 a v súčasnej dobe v konaní o návrhu zo dňa 15.04.2016, ktorého spisovú značku nevie. Situáciu riešil aj prostredníctvom OO PZ Močenok, kde požiadal hliadku OO PZ o asistenciu, aby sa vedel preukázať, že matka maloletého sa v čase, kedy mu má syna odovzdať nezdržiava doma. Zároveň podal aj trestné oznámenie pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia. Styku s maloletým sa domáhal aj po doručení uznesenia Najvyššieho súdu SR, ale neúspešne. Pri jednej takejto návšteve 05.03.2016 boli prítomné dve pracovníčky sociálnej kurately, ktoré prišli s osobným motorovým vozidlom. On ich nevolal a dodnes nevie kto ich tam poslal a či vôbec spísali nejaký záznam a s akým výsledkom. Jemu sa poslednú dobu vytýka, že prišiel pred dom matky spolu s nimi, resp. že ich mal tam zavolať. Od toho tvrdenia matky maloletého sa dištancuje. Pokiaľ konajúci sudca okresného súdu po doručení návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia určil termín výsluchu, na ktorom sa všetci vrátane maloletého zúčastnili, prečo sa matky maloletého neopýtal, či trvá na svojich tvrdeniach uvádzaných v návrhu, keď tvrdí, že nariadený styk sa nerealizuje s nezájmu otca. Na čo bol potom výsluch maloletého vôbec nariadený? Prečo nebola sociálna kuratela opýtaná k uvádzanej návšteve zo dňa 05.03.2016 a prečo sa k tejto situácii sociálna kuratela vôbec nevyjadruje? Poukázal aj na priebeh ústneho pojednávania zo dňa 12.07.2016, kde matka maloletého pred všetkými prítomnými vyhlásila, že styk so synom mu nedovolí. Nevie ako je protokolovaná zápisnica a nevie či bol zaznamenaný celý obsah priebehu súdneho pojednávania na zvukový záznam, ale toto vyhlásenie matky odznelo. Pokiaľ súd v napadnutom uznesení vychádzal z predložených lekárskeho správ opakovane poukazuje na znalecké posudky Doc. M. Harinekovej a na jej vyjadrenie na súdnom pojednávaní, kde uviedla, že maloletý klame. Ďalej poukázal na odborné stanovisko a zhodne aj odborné stanovisko PhDr. R. N. v odbornom vyjadrení č. 32/2016. Nevie prečo okresný súd znovu ignoruje odborné stanoviská znalcov. Podrobne sa oboznámil s lekárskeho správami, ktoré boli priložené k návrhu. Sú mu známe aj lekárskeho správ z decembra 2014, tzn. po poslednej návšteve syna. Podľa lekárskeho správ z decembra 2014, bol maloletý hospitalizovaný pre epizódy stredne ťažkej depresie. Z novo predloženej správ hospitalizácie zo septembra 2016 rezonuje adaptačná porucha a maloletý bol hospitalizovaný s touto diagnózou. Od prvej hospitalizácie, u otca nebol a sám sa s otcom ani nestretol. Po druhej hospitalizácie mu bol diagnostikovaný Aspergerov syndróm.

Zdôraznil, že týmto odvolaním poukazuje na procesné pochybenia súdu prvej inštancie, v dôsledku ktorých je odvolaním napadnuté uznesenie nezákonné a navrhuje ho zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Poukázal na uznesenie č.k. 16P/204/2010-772, ktorým súd rozhodol tak, že rodičom a maloleťmu uložil výchovné opatrenie, ktoré spočíva v ich povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu v trvaní 6 mesiacov vo frekvencii určenej podľa dohody so psychologičkou, ktorá poradenstvo bude realizovať na pôde Centra pedagogicko-psychologického poradenstva prevencie v Šali u PhDr. V. P.. Z odôvodnenia uznesenia nevyplýva ako má rozumieť uzneseniu krajského súdu, či má právny nárok na styk so synom prvú sobotu v mesiaci alebo nie. Uznesenie o nariadení výchovného opatrenia mu bolo doručené v novembri 2016 a za účinnosti tohto uznesenia súd prvej inštancie rozhodol o zákaze styku. Tvrdí, že odvolaním napadnutým uznesením je porušenie jeho ústavné právo vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Ústavy SR. V porovnaní s matkou, ktorá v súdnom konaní maloleťmu zastupuje nemá rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku, prostriedky procesnej obrany s cieľom vyvažovať prirodzené nerovnovážne postavenie strán sporu. Matka chodí pravidelne so synom po odborných lekároch, predkladá množstvo lekárskeho správ, ktoré mu okresný súd nedoručuje a pred pojednávaním ho s ich obsahom neoboznamuje. Matka maloleťmu s ním odmieta komunikovať. O zdravotnom stave jeho už 13 ročného syna sa dozvedá útržkovite z tých správ, ktoré mu súd doručí. Ako príklad uviedol, že od uznesenia o nariadení výchovného opatrenia, čo je na strane 772 spisu, je odvolaním napadnuté uznesenie evidované na č.l. 809, tzn. v spise je nových 30 strán súdneho spisu, ale s akým obsahom to nevie.

Návrh na súd bol podaný 02.12.2016. Na deň 09.12.2016 bol predvolaný na okresný súd na výsluch. Zostal prekvapený, že tam boli všetci účastníci konania vrátane maloleťmu a prokurátorka Okresnej prokuratúry. Po doručení predvolania sa mylne domnieval, že sa bude riešiť výchovné opatrenie, ktoré sa nerealizuje. Konajúci sudca mu ani neoznámil prečo ho vlastne predvolal. Uznáva, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia sa môže doručiť spolu s uznesením, ale potom čo chcel sudca na výsluchu zistiť? Priamo pred výsluchom požiadal súd o rovnopis zápisnice z výsluchu. Sudca mu oznámil, že mu to doručí, dodnes však zápisnicu z výsluchu nedodržel. Spolu s uznesením mu súd doručil len časť zápisnice s výsluchom maloleťmu, z obsahu ktorého rezonuje presvedčanie maloleťmu sudcom, že ho matke neodoberie. Dáva otázku, či toto je úlohou sudcu na ústnom pojednávaní pri výsluchu 13 ročného chlapca? To, čo syn sudcovi povedal by sudca už mal poznať z obsahu 800 stranového súdneho spisu. Predmetom súdneho konania vôbec nie je zmena umiestnenia maloleťmu do výchovy a opatery otca. Takýto návrh na súd nikdy nepodal, aj keď má svoj názor na výchovné metódy matky. Z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a návrh zamietol.

4. K doručenému odvolaniu sa vyjadrila matka maloleťmu prostredníctvom svojho právneho zástupcu s tým, že napáda všetky tvrdenia otca uvádzané v odvolaní. Prevažná časť textu odvolania je zmätočná. Otec v odvolaní poukazuje z jeho pohľadu na rôzne pochybenia konajúceho súdu a nedotýka sa priamo dôvodov opodstatnenosti nariadeného neodkladného opatrenia. Zároveň sa ohradila proti klamlivým tvrdeniam otca, že mu matka mala oznámiť, že mu neumožní styk s maloleťmu. Zakaždým pripraví maloleťmu V. na nariadený styk s otcom. Poukazuje však na to, že otec za posledných 24 mesiacov využil svoje právo na styk iba päťkrát. Otec sa v odvolaní snaží navodiť dojem, že práve matka má ignorovať súdne rozhodnutia, ale práve naopak, keďže otec za posledných 24 mesiacov prišiel na styk iba päťkrát. Tak práve otec svojou pasivitou ignoruje súdne rozhodnutie. Pokiaľ v odvolaní poukazuje na nemožnosť realizácie styku, pričom toto riešil aj v konaniach vedených pod sp. zn. 8Em/2/2013, otec zrejme zámerne opomenul uviesť, že svoj návrh zobral späť a uznesením 8Em/2/2013-21 zo dňa 19.09.2014 súd konanie zastavil. Tiež nie je pravdou, že by nejaká policajná hliadka prišla prešetrovať, či sa maloleťmu počas nariadeného styku zdržiaval v bydlisku matky. Otec v odvolaní poukazuje na znalecké posudky Doc. Harinekovej, ktoré boli vypracované v roku 2011 a 2012. Zmyslom neodkladného opatrenia je aktuálna potreba upraviť pomery. Matky v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia predložila konajúcemu súdu najnovšie lekárske a psychologické správy, ktoré v súčasnosti jednoznačne na zlepšenie psychického stavu maloleťmu dieťaťa vyslovene odporúčajú nerealizáciu styku otca s maloleťmu. So spomínanou správou č. 32/2016 PhDr. R. N. matka oboznámená nie je. Otec v odvolaní tiež uvádza, že sa s maloleťmu v medziobdobí od prvej hospitalizácie 2014 do druhej hospitalizácie september 2016 ani nestretol. Ide o zavádzanie zo strany otca. Práve pri poslednom stretnutí v marci 2016, kedy otec po dlhom období prišiel na nariadený styk a to práve v sprievode pracovníčok sociálnej kurately maloleťmu V. prišiel pred bránku domu, kde otec neprimerane na maloleťmu naliehal, že má ísť s ním a so zvýšením hlasom sa vyhrážal políciou. Maloleťmu V. sa z návštevy otca psychicky zrútil, preplakal niekoľko dní, bál sa pohnúť od matky, chodiť do školy a bál sa, že ho pred školu unesú. Ťažko

spával a počas noci sa budil na opakujúce sa nočné mory, v ktorých sa mu vyjavovali predstavy ako otec zabíja jeho matku. Pokiaľ otec sa vyjadruje v priebehu diagnostikovaného Aspergerovho syndrómu, matka poukazuje na to, že začatie vývoja syndrómu a jeho diagnostikovanie sú úplne odlišné veci. Odborná literatúra uvádza ako priemerný vek diagnostiky Aspergerovho syndrómu 11 rokov a nie 5 rokov. Matka záverom poukázala na stranu 11 znaleckého posudku Doc. PhDr. Milady Harinekovej, CSc., kde táto k osobe otca uviedla, že z testu vyplýva pomerne vysoké skóre IŽÍ, čo znamená, že otec sa chce javiť v lepšom svetle ako v skutočnosti je a že je tu mierna disproporcija medzi realitou a ideálom. Tiež poukázala, že v poslednom znaleckom posudku z októbra 2015 ustanovený znalec PhDr. Igor Obuch odporúčal každému z rodičov podstúpiť aj individuálnu psychologickú starostlivosť s tým, že tieto odporúčania znalca sú o to viac potrebné, keďže maloletému V. bol potvrdený Aspergerov syndróm a o to zvlášť k nemu citlivo pristupovať. Matka nemá vedomosti o tom, že by otec podstupoval takúto individuálnu psychologickú starostlivosť. Sama sa takejto zúčastňuje u PhDr. V. P. pôsobiacej v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva prevencie v Šali. Úplne záverom poukázala na to, že na nariadenom výsluchu 09.12.2016 maloletý V. jednoznačne odmietol akýkoľvek styk so svojim otcom. Z výpovede maloletého vyplýva, že pociťuje strach zo svojho otca a odmieta ho. Navrhla preto, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

5. Kolízny opatrovník a Okresná prokuratúra v Galante odvolanie nepodali a k doručenému odvolaniu otca sa nevyjadřili.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (zák. č. 161/2015 Z.z. § 34 Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 zák. č. 99/1963 Z.z. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016 aj § 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. g), f), h) CSP v spojení s § 62 ods. 1 zák. č. 162/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku účinného od 01.07.2016 - ďalej len CMP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty otca predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia zákazom styku otca s maloletým do rozhodnutia vo veci samej.

8. Z obsahu spisu vyplýva, že matka sa návrhom doručeným okresnému súdu dňa 01.12.2016 domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal styk otca s maloletým dieťaťom. Matka návrh odôvodnila tým, že u maloletého nastala ďalšia závažná zmena v jeho zdravotnom stave. Hospitalizáciou maloletého počas obdobia 12.09.2016 až 17.09.2016 na psychiatrii Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou Bratislava sa potvrdila nová diagnóza, a to Aspergerov syndróm a ďalej trpí ďalšími diagnózami, adaptačnými poruchami, inou vývinovou poruchou školských zručností. Z prepúšťacej správy z detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou Bratislava zo dňa 17.09.2016 je zrejme, že maloletý má naďalej strach z otca a pred nariadeným stykom prežíva úzkosť. Po prepustení z nemocnice bol maloletý naďalej v psychologickú starostlivosť u PhDr. S. O., PhD., ktorý neodporúča styk otca s maloletým V.. Rovnaké stanovisko prezentovala aj ošetrujúca psychiatrička maloletého MUDr. V. G. vo svojej správe zo dňa 24.11.2016, v ktorej konštatovala, že z psychologického hľadiska považuje kontakt maloletého s otcom a s jeho rodinou za neprospešný.

9. Maloletý V. M. pochádza z manželského vzťahu rodičov, ktorých manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Galanta zo dňa 23.09.2008, č.k. 8C/170/2008-24, na základe ktorého sa maloletý zveril do starostlivosti matky a otec sa zaviazal na platenie výživného. Návrhom doručeným konajúcemu súdu dňa 13.08.2010 sa otec domáhal zverenia maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. V predmetnom konaní súd vo veci samej právoplatne nerozhodol. Styk otca s

maloletým dieťaťom je aktuálne upravený uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.02.2015, č.k. 11CoP/13/2015-460, ktorým súd druhej inštancie zmenil uznesenie okresného súdu tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým V. M. každú prvú sobotu v mesiaci 14:00 hod. do 16:00 hod., čím zmenil uznesenie Okresného súdu Galanta o nariadení predbežného opatrenia, č.k. 16P/204/2010-333 zo dňa 14.10.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 11CoP/45/2014-383 zo dňa 23.6.2014.

10. Predmetom konania je návrh otca zo dňa 13.08.2010 (!) na zmenu rozhodnutia o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, tzn. rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 23.09.2008 č.k. 8C/170/2008-24, na základe ktorého bolo manželstvo rodičov rozvedené a sa maloletý zveril do starostlivosti matky a otec sa zaviazal na platenie výživného a to zverení maloletého do striedavej starostlivosti rodičov.

11. V priebehu konania došlo k vydaniu predbežného opatrenia uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.02.2015 č.k. 11CoP/13/2015-460, ktorým súd druhej inštancie zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým V. M. každú prvú sobotu v mesiaci 14:00 hod. do 16:00 hod., čím zmenil uznesenie Okresného súdu Galanta o nariadení predbežného opatrenia, č.k. 16P/204/2010-333 zo dňa 14.10.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave, č.k. 11CoP/45/2014-383 zo dňa 23.06.2014.

12. V zmysle § 324 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie (ods. 1). Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd (ods. 2). Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (ods. 3).

13. V zmysle § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. V ods. 2 pod písm. a) až h) zákon demonštratívne vymenúva možné obsahy neodkladných opatrení.

14. Podľa § 328 ods. 1 CSP ak súd nepostupoval podľa § 327 (teda neodmietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia neobsahujúci predpísané náležitosti, alebo ako nezrozumiteľný alebo neurčitý), nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. Podľa ods. 2 o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. Podľa ods. 3 uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať.

15. V zmysle § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Podľa ods. 2 pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Vo všeobecnosti možno skonštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že medzi rodičmi dieťaťa dochádza k dlhodobejším nezhodám, prípadne obaja alebo jeden z nich sa správa neprimerane a ich spolužitie nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí do osobnej starostlivosti len jedného z nich a upravia sa rodičovské práva a povinnosti.

17. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zväžiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim, ako aj okolnosti na strane rodičov, ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne. Hlavným účelom styku je, aby zostal zachovaný vzťah otca s maloletým, keď napriek nezhodám medzi rodičmi je základným právom dieťaťa, aby malo kontakt s obidvoma rodičmi. Zároveň je však úlohou oboch rodičov, aby svoje

nehody a konflikty v žiadnom prípade neprenášali na maloleté dieťa, na ktoré konfliktná situácia pôsobí nepriaznivo.

18. Právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavíť svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča.

19. Rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do starostlivosti má právo v primeranom rozsahu podieľať sa na výchove dieťaťa, v starostlivosti oň i na budovaní citových a rodinných väzieb, je a stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Realizuje sa to prostredníctvom styku tohto rodiča s dieťaťom. Je pritom treba mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič a dieťa v dôsledku odcudzenia sa neskôr len ťažko napráva. Zákon o rodine pritom uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom a iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk autoritatívne súd. Pri rozhodovaní o rozsahu styku je dôležité zväžiť okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa: ako jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim; ako aj okolnosti na strane rodičov ako ich vzájomný vzťah, ich časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča, spoje a podobne. Rodič má právo sa s dieťaťom stykať, nie je to však jeho povinnosť.

20. Z ust. § 360 a nasl. CMP vyplýva, že neodkladné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

21. V zmysle Čl. 24 Charty základných práv Európskej únie pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa (ods. 2). Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom (ods. 3).

22. V zmysle Čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

23. V zmysle Čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. V zmysle Čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

25. V Zákone o rodine od 01.01.2016 sa najmä rozširujú základné zásady rodinného práva so zdôraznením kritéria najlepšieho záujmu dieťaťa. Do popredia sa však dostávajú v prvom rade tri základné princípy vyplývajúce z Dohovoru o právach dieťaťa, a to: princíp najlepšieho záujmu dieťaťa, princíp rešpektovania práv dieťaťa, a princíp vypočutia názoru dieťaťa.

26. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine (obdobne čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa) maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje

o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

27. V prvom rade je treba uviesť, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí, napadnutým uznesením, ktorým zakázal styk otca s maloletým opomenul, že v predmetnom konaní už bolo vydané právoplatné uznesenie uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 27.02.2015 č.k. 11CoP/13/2015-460, ktorým súd druhej inštancie zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že otec je oprávnený stykať sa s maloletým V. M. každú prvú sobotu v mesiaci 14:00 hod. do 16:00 hod.. Vydaním napadnutého uznesenia sa tak vytvorila situácie popri sebe existujúcich dvoch zaväzujúcich protichodných opatrení (predbežného a napadnutého neodkladného) pričom prvším právoplatným má otec styk s maloletým dočasne upravený (povolený) a druhým predbežne vykonateľným má styk zakázaný. Takáto úprava je nemožná, zmätočná, chaotická a tak zákonom neprípustná.

28. Neodkladné opatrenie môže súd vydať, ak je potrebná dočasná úprava pomerov účastníkov. Zároveň však platí, že neodkladné opatrenie môže súd vydať, ak nie je možné rozhodnúť vo veci.

29. V danej veci nemožno opomenúť ani to, že predmetom konania je návrh na zmenu jestvujúceho rozhodnutia zverením maloletého do striedavej starostlivosti rodičov. Konanie sa vedie od roku 2010. V zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/35/2013-320 zo dňa 31.07.2013 je vyslovený názor odvolacieho súdu, ktorým je súd viazaný a v súlade s ktorým súd prvej inštancie vykonal výsluch maloletého o čom svedčí prepis zvukovej nahrávky o výsluchu maloletého konajúcim sudcom, pričom v spise nie je zápisnica o pojednávaní zo dňa 09.12.2016, kedy súd maloletého vypočul. Súd má ďalej k dispozícii znalecké posudky, ktorými znalci zodpovedali im zadanú znaleckú úlohu. Zo spisu nie zrejmé, ako mieni súd vo veci ďalej postupovať a čo bráni rozhodnutiu vo veci samej. Stojí však za úvahu, či v konaní o zverenie maloletého do striedavej starostlivosti je vhodné a potrebné upraviť pomery účastníkov zákazom styku otca s maloletým (keď ako bolo uvedené vyššie prvším právoplatným uznesením súd styk otca s maloletým upravil) do rozhodnutia vo veci samej (!?).

30. Tiež vzhľadom na obsahu spisu súd pri rozhodovaní o návrhu matky sa nemusel obmedziť na zisťovanie existencie osvedčených skutočností z návrhu, ktoré vyžaduje možnosť nariadenia neodkladného opatrenia, ale mohol čerpať z doteraz vykonaného dokazovania, výsluchu maloletého, ktorý sa konal až po podanom návrhu matky a mal byť preto zameraný aj na prípadné posúdenie názoru maloletého na stretávanie sa s otcom. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je podaný počas konania s odstupom 7 rokov od podania návrhu, keď súdu vzťahy účastníkov sú už známe. Aj keď vypočutie maloletého sa netýkalo výslovne styku otca s maloletým, prípadne jeho zákazu, je výslovne nedostatkom rozhodnutia, že súd výsluch maloletého vôbec nevyhodnotil, hoci ho mal a vzhľadom na vek maloletého na jeho názor súd musí prihliadať.

31. S poukazom na vyššie uvedené okolnosti prípadu boli splnené podmienky na zrušenie napadnutého uznesenia v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) písm. b) CSP. Odvolací súd sa nestotožňuje so závermi súdu prvej inštancie vyslovenými v napadnutom uznesení, že sú splnené predpoklady citovaných procesných noriem na to, aby bolo potrebné v zmysle § 325 ods. 1 Civilného sporového poriadku bezodkladne upraviť pomery účastníkov vydaním neodkladného opatrenia zákazom styku otca s maloletým.

32. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude opätovne posúdiť predovšetkým potrebu a možnosť rozhodnutia žiadaným neodkladným opatrením podľa návrhu matky a na zodpovedanie tejto otázky zvoliť spôsob rozhodnutia so zohľadnením najlepšieho záujmu dieťaťa s prihliadnutím na výsledok jeho vypočutia, ktorý treba pre potreby rozhodnutia súdu riadne vyhodnotiť. Odvolací súd opätovne pripomína existenciu právoplatnej dočasnej úpravy styku otca s maloletým vyššie citovaným uznesením Krajského súdu v Trnave, s ktorou sa musí súd rozhodujúci o návrhu matku na prvej inštancii vysporiadať.

33. Nakoľko pre rozhodnutie súdu o návrhu matky je rozhodujúci stav v čase rozhodovania súdom prvej inštancie, súd musí čerpať nielen z podaného návrhu, ale aj z doteraz zisteného skutkového stavu vyplývajúceho z doteraz vykonaného dokazovania. Povinnosťou súdu bude teda opätovne vo veci rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

34. Uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.